

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Suojelusihteeri Hanna-Maija Kehvola
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10, 00099
Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Asia: Muistutus Itäisen saariston asemakaavaehdotuksesta

Muistutuksen antaa: Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353, 2580 jäsentä vuoden 2014 lopussa). Tringa ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä- Uudellamaalla).

Tringa ry kiittää saamastaan lisäajasta muistutuksen jättämiselle. Tringa ry on tutustunut Itäisen saariston asemakaavaehdotuksen aineistoon ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Kaava-alue on saarineen, matalikkoineen ja vesialueineen yksi Helsingin arvokkaista linnustoalueista. Kaava-alueella sijaitsee useita pienempiä merkittäviä arvokohteita sekä laaja maakunnallisesti tärkeä lintualue (=MAALI), Kallahdenniemen vedet. Tämän tärkeän alueen arvo perustuu Kallahdenniemen harjun veden alla muodostamiin matalikkoalueisiin, jotka ovat tärkeitä vesilintujen ja kahlaajien ruokailualueita.

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaava mahdollistaa kolminkertaisen rakennuskannan nykyiseen verrattuna. Samalla kaavaehdotus mahdollistaa lisääntyvän virkistyskäytön. Kokonaisuudessaan kaava lisää siten huomattavasti veneilyä ja muuta toimintaa, mikä vuorostaan heikentää linnuston mahdollisuuksia häiritsemällä pesintää sekä alueella levähtäviä lintulajeja.

Kun kysymyksessä on asemakaava, on selvää, että luontoarvot olisi pitänyt selvittää täsmällisemmin, jotta kaava noudattaisi maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiä riittäviä tutkimuksia ja selvityksiä. Selvitysten puutteellisuuden vuoksi kaavan luontovaikutuksia on mahdotonta asianmukaisesti arvioida. Tällä seikalla lienee vaikutusta siihen, että kaavaehdotuksesta puuttuu kokonaan lain edellyttämä vaikutusarvio.

Korkein hallinto-oikeus on useissa ratkaisuissaan todennut, että yksityiskohtaisen kaavoituksen tulee perustua yksityiskohtaisiin luontoselvityksiin siinä missä yleispiirteisessä kaavoituksessa riittävät yleispiirteiset selvitykset. Mm. MAALI-alueelle on osoitettu lisärakentamista (esim. Iso-Leikosaari), ja koska luontovaikutuksia ei ole arvioitu riittävällä tarkkuudella, ei esimerkiksi kyseisiä suunnitelmia voida hyväksyä.

Linnuston kannalta on positiivista, että kaavaehdotuksen oheisaineistoksi on sisällytetty kattava lintulaskenta-aineisto. Kyseiset aineistot eivät kuitenkaan koske suuria metsäisiä saaria, joilla on myös linnustollista arvoa metsäisten lajien osalta.

Luontovaikutukset olisi pitänyt arvioida myös huomioimalla kaava-alueen ulkopuolella tapahtuva toiminta. Esimerkiksi kaavan ulkopuolella sijaitsevat satamalaajennukset tulisi huomioida ja arvioida kokonaisuudessaan veneilyn lisääntymistä alueella sekä sen vaikutuksia linnustoarvoihin. Tringa ry katsoo, että veneilyn kasvun takia vesiliikennettä tulee rajoittaa tärkeimmillä lintualueilla vesiliikennelain nojalla (463/1996) ja merkitä rajoitusalueet kaavakarttaan määräyksineen.

Olenainen parannus kaavaan on se, että kaavaehdotuksessa MAALI-alue on Tringan aikaisemman mielipiteen mukaisesti merkitty kaavakarttaan suojelualueeksi luo-merkinnällä. Merkinnältä puuttuu kuitenkin kokonaan kaavamääräys. On välttämätöntä, että kohteelle laaditaan määräys, jossa mainitaan, että kyseessä on maakunnallisesti tärkeä lintualue ja jossa kielletään erityisesti ruoppaus sekä uusien laitureiden ja venepaikkojen rakentaminen ja muu linnustoa haittaava toiminta. Veneilyä on ohjattava siten, että MAALI-alueelle kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. MAALI-alueella kulkee useita veneväyliä, joista sisimpänä aluetta sijaitseva olisi hyvä kokonaan poistaa häiriön vähentämiseksi.

Nykyisessä muodossaan kaavaehdotus ei ota tarpeeksi huomioon linnusto- ja muiden luontoarvojen turvaamista vaan vaarantaa herkän saaristoluonnon. Kun rakentamista ja virkistyskäyttöä lisätään ja tehostetaan, on suojelua vastaavasti tehostettava. Tringa ry esittää, että kaava-alueella sijaitsevat linnustollisesti erityisen arvokkaat luodot, Pitkärivi ja Itäisen Villaluodon eteläluoto, merkitään ympäröivine vesialueineen kaavaan SL-merkinnällä (karttarajaukset liitteenä). Villingin arvokkaat metsäalueet tulee niin ikään merkitä suojeluvaroituksella. On myös huomioitava, että Santahaminan itäpuolella sijaitsee uhanalaiseksi lajiksi taantuneelle allille tärkeä ruokailumatalikko, joka osittain ulottuu kaava-alueen sisäpuolelle kaavakartan lounaiskulmassa. Saarten pääkäyttötarkoituksia kuvaavassa kartassa Kuminapaaden kaavamerkintä on virheellisesti VR eli se tulee korjata SL-merkinnäksi.

Edellä mainittujen parannusehdotusten lisäksi Tringa ry esittää rakennuskannan huomattavaa vähentämistä koko kaava-alueella sekä erityisesti tärkeiden lintualueiden läheisyydessä. Näiden luontoarvoja turvaavien toimenpiteiden tarve korostuu entisestään, kun kaavalla tavoitellaan merkittävää saariston käytön lisäämistä ja saavutettavuuden parantamista.

Tringa ry esittää kaavaehdotuksen muokkaamista esittämiemme muutosten mukaiseksi ja kaavan asettamista uudelleen nähtäville.

Tringa ry pyytää kirjallista vastinetta muistutuksemme huomioon ottamisesta yllä olevaan osoitteeseen. Kaavan hyväksymispäätöksestä pyydämme ilmoittamaan viipymättä yllä olevaan osoitteeseen maankäyttö- ja rakennusasetuksen 94§:n mukaisesti.

Helsingissä tammikuun 16. päivänä 2015
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Seppo Vuolanto
Puheenjohtaja

Hanna-Maija Kehvola
Suojelusihteeri